

Засгийн газрын Хэрэг эрхүүдэх газрын
даргын 2023 оны 98 дугаар түшигийн
6 дугаар хавсралт

**ТӨСВИЙН НЭГТГЭЛ, ХАЛАМЖИЙН САН, ХӨДӨЛМӨР, ХАЛАМЖИЙН БАЙГУУЛАУУДЫН ТӨСВИЙН
ТОЛӨВЛӨЛТ ХАРИУЦСАН АХДАХ ШИНЖЭЧ М.ЭНХ-ОГТОНЫ 2025 ОНЫ ХАГAS ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭЛЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Штг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний бичелт

Д/л	Зорилтыг хэрэгжүүлж арга хэмжээг Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн тувшин					
		Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биеэлэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэли йн хувь	
1	2	3	4	5	6	7	
Зорилт 1. “Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарын хөгжлийн багино, дунд хугацааны стратеги, үндсэн чиглэлийн үндслэлэн салбарын ботгино, дунд хугацааны төсвийг эрслэх боловтууллах”							
1	Арга хэмжээ № 1.1. Нийгмийн хамамжийн сан, Хөдөлмөр эрхүүдээний дэмжих сан, хөдөлмөр, хамамжийн ёйчилгээний төсвийн байгууллагуудын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг нэгтгэн тусгаж саналыг нэгтгэн боловтуулсан байна. /тийм-1, үгүй-0/	-	-	Салбарын 2026 оны төсвийн хязгаарын санал боловтуулж холбогдуулан газрын даргын санасчилгаар яамны газар, хэлтсийн дарга наартай 2026 оны 06 дугаар сарын 04-ний одор 402 тоот хурлын танхимд уулзагт зохион байгуулан газрын дарга 2025 оны төсвийн танилцуулга, оногийн байдал, 2026 оны төсвийн хязгаар болон төсвийн төсөлд санал огохтой холбогдуулан санал солицлон ярилцлага хэлэнчүүлэг зохион байгуулан ажилласан. Энэ хүрээнд хариуцсан чиг Уртгийн дагуу дараах харьяа агентлаг, төсөвт байгууллагаас ирүүлжин саналд газар, хэлтсийн дарга, мөртэжилтийн ээс ирүүлжин саналыг тусган нэгтэн боловтуулж салбарын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналд тусган захилав. Үнд:	1	ХХҮЕГ-гас ирүүлжин Нийгмийн хамамжийн сангийн 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг хянан, Хөдөлмөрийн болдотын газрын Хамамжийн хэлтсийн дарга, холбогдох мөртэжилтийн ээс ирүүлжин саналыг тусган боловтуулж Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээндийн мэдээлэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөлийн тухай хувьль тусгаждсан 2,664.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт тулгуурлан 2026 онд нийгмийн хамамжийн сангийн төсвийг өмнөх оноос 145.2 тэрбум төгрөгөөр нэмргүүлэх;	2025.05.26-06.06
1	Арга хэмжээ № 1.1. Нийгмийн хамамжийн сан, Хөдөлмөр эрхүүдээний дэмжих сан, хамамжийн ёйчилгээний төсвийн байгууллагуудын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг нэгтгэн боловтуулна.	-	-	ХХҮЕГ-гас ирүүлжин Нийгмийн хамамжийн сангийн 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг хянан, Хөдөлмөрийн болдотын газрын Хамамжийн хэлтсийн дарга, холбогдох мөртэжилтийн ээс ирүүлжин саналыг тусган боловтуулж Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээндийн мэдээлэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөлийн тухай хувьль тусгаждсан 2,664.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт тулгуурлан 2026 онд нийгмийн хамамжийн сангийн төсвийг өмнөх оноос 145.2 тэрбум төгрөгөөр нэмргүүлэх;	100	Дэмжих сангийн 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг өмнөх оноос 20.0 тэрбум төгрөгөөр;	

3.	ХХҮЕГ болон аймаг, дүүргийн харьяа төсөвт байгууллага, БНСУ дахь ХНХҮТ, Ахмад настны үндэсний төөвөс ирүүлсэн саналыг хянан, нэгтгэн боловсруулж эдгэр байгууллын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг өмнөх оноос 157.3 тэрбум төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлэх санал хургуулсан.	1. Төсвийн тухай хуулийн цаглабарын дагуу Нийгмийн хамжийн сан, Хөдөлмөр эрхлэгтийг дэмжих сан, хөдөлмөр, хамжийн үйлчилгээний төсөвт байгуулалтуудын дунд хугацааны төсвийн хурээний мэддэгдэл сууринласан 2026 оны төсвийн хязгаарын хянан салбарын болдого, зорилтой уялдуулан боловсруулж Гэр буд, хөдөлмөр, Нийгмийн хамгаалын салбарын нийт урсгал болон хөрөнгө орнуудын зардаш, нийгмийн даатгалын сангийн 2026 оны төсвийн хурээний мэргэжлийн тосол, 2027-2028 оны төсвийн төсөөлийн санал тусган 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны едрийн 01/998 дугаар албан бичгээр Эдийн засаг, хөгжлийн яаманд хүргүүлж харцуусан ажилтгантай тооцоо нийтж ажилласан. Монгол Улсын Их хурлын 2025 оны 05 дугаар арлын 30-ны одор багасан Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хурээний мэддээл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөлийн тухай хууль Нийгмийн хамажийн тухай хувьль заансны дагуу төсвөөс хувьшилах зардлын дээд хэмжээ 2,664,3 тэрбум төгрөгөөр тусгагдсан.	2. Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалын салбарын урсгал болон хөрөнгө орнуудын зардаш, нийгмийн даатгалын сангийн 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг нэгтгэн, нэгдсэн танилцуулга, тайлбар боловсруулан холбогдох удирдлагад танилцуулж Госвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3.1 дэх хасагт заасан хугацаанд 2025 оны 06-ны едрийн 01/1902 дугаар албан бичгээр Сангийн яаманд хургүүтэн ажиллав.	2025.03-06	100
2	Агаа Хэмжээ № 1.2. Дунд хугацааны Шаардлагдах төсвийг тусгаж саналыг нэгтгэн боловсруулсан байна. /тийм-1, үүгүй-0/ танилцуулга, тооцоо судалгыны хамт хуулийн хугацаанд Сангийн яаманд хургуулно.	Агаа Хэмжээ № 1.2. Дунд хугацааны төсвийн хурээний мэддэгдэл сууринсан салбарын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг нэгтгэн боловсруулж, нэгдсэн танилцуулга, тооцоо судалгыны хамт хуулийн хугацаанд Сангийн яаманд хургуулно.	Агаа Хэмжээ № 1.2. Дунд хугацааны төсвийн хурээний мэддэгдэл сууринсан салбарын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг нэгтгэн боловсруулж, нэгдсэн танилцуулга, тайлбар боловсруулсан холбогдох удирдлагад танилцуулж Госвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3.1 дэх хасагт заасан хугацаанд 2025 оны 06-ны едрийн 01/1902 дугаар албан бичгээр Сангийн яаманд хургүүтэн ажиллав.	Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.3-т зааснаар Салбарын 2026 оны төсвийн төслийн саналыг 2025 оны 07 дугаар сарын 25-ны едрийн дотор Сангийн яаманд хургүүтэн тухай хуугацаа болоогүй.	2025.07.01-25
3	Агаа хэмжээ № 1.3. Нийгмийн хамажийн сан, Хөдөлмөр эрхлэгтийг дэмжих сан, хөдөлмөр, хамжийн үйлчилгээний төсөвт байгуулалтуудын 2026 оны болон 2027-2028 оны дунд хугацааны төсвийн саналыг нэгтгэн тайлбар, боловсруулна.	Агаа хэмжээ № 1.4. Салбарын ботино, дунд хугацааны стратеги, Улдсэн чиглэлийг үндэслэн салбарын 2026 оны болон 2027-2028 оны дунд хугацааны төсвийн саналыг нэгтгэн боловсруулсан байна. /тийм-1, үүгүй-0/	Агаа хэмжээ № 1.4. Салбарын ботино, дунд хугацааны стратеги, Улдсэн чиглэлийг үндэслэн салбарын 2026 оны төсвийн төслийн саналыг 2025 оны 07 дугаар сарын 25-ны едрийн дотор Сангийн яаманд хургүүтэн тухай хуугацаа болоогүй.	Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.3-т зааснаар Салбарын 2026 оны төсвийн төслийн саналыг 2025 оны 07 дугаар сарын 25-ны едрийн дотор Сангийн яаманд хургүүтэн тухай хуугацаа болоогүй.	2025.07.01-25
4					

5	Арга хэмжээ № 1.5. Төсвийн тослийг хэлээрх явдал тайлбар таницуулга, тооцоолыг холбогдох газар, хэлтсийн дарга бусад албан тушаалтанд гаргаж огч мэдээлгээр хангасан байна. /тийм-0/	Төсвийн тослийг хэлээрх явдал тайлбар таницуулга, тооцоолыг холбогдох газар, хэлтсийн дарга бусад албан тушаалтанд гаргаж огч мэдээлгээр хангасан байна. /тийм-0/	Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.3-т зааснаар Салбарын 2026 оны төсвийн тослийн саналыг 2025 оны 07 дугаар сарын 25-ны одрийн дотор Сангийн яаманд хургуулх туп хуулийн хугацаа болоогүй.
6	Арга хэмжээ № 1.6. Нийгмийн хадамжийн сан, Хөдөлмөр эрхолцлогийн дэмжих сан, хадамжийн Үйлчилгээний төсвийн байгууллагуудын 2026 оны төсвийн сар, Улирлын хувьаарын хийж, салбарын төсвийн сар, Улирлын хувьаарийн саналыг нэгтгэн Сангийн яаманд хуулийн хугацанд хургуулж харьяа байгууллага, тусгай сангуудын дараа жилийн төсвийн орлого, зарлагын гүйцэтгэх хийх нохцлоор хангасан байна.	Байгууллага, тусгай сангиин төсвийн сар, Улирлын хувьаарийг батгуулсан байна. /тийм-1, үүгүй-0/	Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.6.2-т зааснаар 2026 оны батлагдсан төсвийн хувьаарийн саналыг 2025 оны 12 дугаар сарын 25-ны одрийн дотор Сангийн яаманд хургуулх тул хугацаа болоогүй.
7	Арга хэмжээ 1.7. Шилэн дансны тухай хууль, холбогдох жумрын хэрэгжилтийн хангай ахиллаж салбарын батлагдсан төсвийн тухайн жилийн төсвийн орсон нэмэлт, нэмээлтийг бийрчдэгийн хуулийн нийгэд хугацаанд байршиулсан, олон нийгэд мэдээлсэн байна.	Байршиулсан мэдээлэл /хувь/	Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан Төсвийн ерөнхийлон захирагчийн 2025 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх Үр дунгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлтийн төлөвлөгөө, батлагдсан төсвийн тухайн жилийн төсвийн орсон нэмэлт өөрчлөгдлийн холбогдох 14 мэдээллийг Шилэн дансны тухай хууль, холбогдох журамдаа заасан хугацаанд байршиулж олон нийгэд илтгээлэн ажилласан.
1	Зорилт 2. Нийгмийн хадамжийн сан, хөдөлмөр эрхлэгтийг дэмжих сан, аймаг, нийслэлийг дүүргийн ходолмортой хохидагтай тохиолдолд зохицуулж хийх, төсвийн тухай хуульд верчилгээ оруулах санал болонсуруулах, батлагдсан төсвийн хувьаарийн дагуу санхүүжүүлж	Арга хэмжээ № 2.1. Нийгмийн хадамжийн сан, хөдөлмөр эрхлэгтийг дэмжих сан, аймаг, нийслэл дүүргийн ходолмортой хадамжийн төсвийн байгууллагуудын төсвийн хадамжийн зохицуулалт хийх, төсвийн тухай хуульд верчилгээ оруулах санал болонсуруулан Сангийн яаманд тухай бүр хүснэгт хургуулж, салбарын чийгжилгээг хэвийн явуулах нохцлоор хангасан байна	1. Салбарын төсвийн байгууллага, тусгай 2025 оны батлагдсан төсвийн омнох оны гүйцэтгэл, цалин, орон тоо, хөдөлмөр, хадамжийн Үйлчилгээний аймаг, орон нутгийн төсвийн байгууллагуудад Мэргэжлийн хянагтын чиг Ургийг хэрэгжүүлэх улсын байцагчид шилжсэнгэй холбоотой томилогт, шагаахуны зарын тооцоо, байршилгэлтийн зардлын үнэ тарифын өөрчлөлт болон нийгмийн хадамжийн сангийн төсвийн гүйцэтгэл, тайлан мэдээнд үндэслэн байгууллага, хотолбор, зориулаатгаар жилийн төсвийн болон сар уйрлын хувьаарын боловсруулан төсвийн төлөвлөгөөний fiscal программд шинж оруулсан Сангийн яаманд хургуулж

ажилласан. Баглагдсан төсөв, сар улирлын хуваарийг Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалын салбын 2025 оны 01 дүгээр сарын 08-ны одрийн 01/52 дугаар албан бичгээр харьяа төсвийн төвлөрүүлэн болон шууд захиралг чарт хүргүүлж салбарын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцөлбөр ханган ажиллав.

2. Төсвийн төвлөрүүтн болон шууд захиралч нараас ирүүлсэн төсвийн хувваарыт оорчлонт орууллах саналыг хянан Төсвийн тухай хуулийн 42.2 дахь хэсэгт засны дагуу Төсвийн ерөнхийлөн захиралчийн төсөвт зохицуулалт хийх хүсэлтийг 01/342, 01/701, 01/1018, 01/1423, 01/1777, 01/1601 дугаар албан бичгээр Сангийн яаманд тус тус хүргүүлэн шийдвэрлүүж харьяа төсвийг байгууллагуудын хэвийн үйл ажиллагааг хангах, Засгийн газрын тусгай сангаас иргэл, аж ахуйн нэгж байгууллага, ТББ-д олгох тэтгэвэр, тэтгээмж, туслаамж хөнгөлөлтийг цаг хугацаанд олгох нөхцөл боломжоор ханган ажиллах байна. Гүйлжил:

- Хэнтийн аймгийн Хүүхэд гэр бүлийн хөгжлийн хамгааллын газрын барилга эвэрэлт Үүссэнтэй холбоогийн иргэд хүүхэд, гэр бүлийн чиглэлээр ноги. Үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэг байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаа алдагдах эрслээл үүссэн тул тус засварын зардал 182.9 сая төгрөгийг төсөв хооронд зохицуулалт хийх саналыг 2025 оны 05 дугаар сарын 15-ны одрийн 01/1601 дугаар албан бичгээр Сангийн яаманд хүргүүлж шийдвэрлэсэн.
- Хөдөлмөр эрхлэгтийн үндсний зөвлөлийн 2025 оны 02 дугаар сарын 11-ний одрийн 02 дугаар тогтоод, ГБХНХСайдлын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ний одрийн A/52 дугаар тушаалаар баглагдсан төсвийн Хөдөлмөр эрхлэгтийг дэмжих сан, дэл сан бүрэр төсвийн төвлөлийн fiscal программд өөрчлөн шивж оруулсан Сангийн яаманд хүргүүлсэн.
- Нийгэллийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар таган буулгасантай холбоогийн чөлөөлгөжсон албан хаачдын нэг удаагийн тэтгэмж болон нүүлгэлт, засварын зэрдэлүүг хэмнээдсэн зардлаас шилжүүлж шийдвэрлэв.
- Нийгмийн халамжийн сангийн төсвийн гүйцэтгэлд дун шинжилгээ хийж ХХҮЕГ болон Хөдөлмөрийн бодлын газрын халамжийн хэлтэсээс ирүүлсэн саналыг хянан дараах оорчлолтийг батлагдсан төсөвт багтаан төсөв хооронд зохицуулалт хийж иргээд олгох тэтгэвэр, тэтгээмж, туслаамж хөнгөлөлтийг цаг хугацаанд олгох нөхцөл боломжоор ханган ажиллах байна. Үнд:

- Орилогыг оруулсан тооцох аргаар өрхийн амьжиргэлтийн түвшин тодорхойлох хосолмол аргачлалын дагуу зохион байгуулалт судалгааны зардал 100.0 сая төгрөг,

		<p>- Ахмад настны тухай хуулийн хүрээнд олгох насты хийнг олгох санхүүжилтийн дутагддатай эх Уусврийг төрөг.</p> <p>- Эхийн алдар одонтой эхийн мөнгөн гулсламж: Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 онд Олон хүүхэл төрүүлж огтол эхийг урамшуулах тухай хуульд оруулсан нэмэлт, бөрчөлт, түнд нийцүүчин шинэчлэн багасан “Эхийн алдар одонтой эхд мөнгөн гулсламж олгох журам”-ын дагуу бага хүүхэд нь нэг нас хүрээд 4 ба түүнээс дэши хүүхэдтэй байсан бөгөөд үүдл тэр үед 3 хүргэлх наасанд нь үрчил авсан хүүхэд, байгалийн агуулт үзэгдл, осол, өвчин, гэмт хөртийн улмаас нас барсан 1 ба түүнээс дээш настай хүүхэдийг оруулан тооцох болсноор нэмэгдэх 14.7 мянган эх, хэвийн осолтойр нэмээдэх 6.5 мянган эхийг нэмж тохиолон дутагддатай эх Уусврийн хүүхдийн мөнгөн түүгээмжийн хэмнэгдэх зардаас 4.2 тэрбум төгрөг,</p> <p>- Ниймийн халамжийн тухай хуульд 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр орсон нэмэлт, бөрчөлтөөр хуулийн 19.13-д төрөлжсөн асramжийн үйчилийнд хамрагдсан байнгын асаргаа шаардлагатай иргэний хөөн, хувцас, эм, ариун цөврийн болон хичээлийн хөргөлгөххүүний нэг хүнд ногдох зардлын нормативыг 3 дахин нэмэгдүүлэхээр тусгасан. 2025 онд норматив зардал олгох асрамжийн газарт асуулж байгаа байнтын асаргаа шаардлагатай 50 иргэни олгох нормативт зардлын 0.8 тэрбум төгрөг,</p> <p>- Ахмад настны тухай хуульд Уйничилгээг хүргэжмжтэй хүргэх зорилгоор Ахмад настны Уйничилгээ, дэмжиг, хоноголгийн баглагдсан төсөв 30,6 тэрбум төгрөг дээр хүүхлийн мөнгөн түүгээмжийн хэмнэгдэх зардаас 3.0 тэрбум төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлж</p> <p>- Хүүхлийн мөнгөн түүгээмжийн зардаас нийт 11.7 тэрбум төгрөг, Ниймийн халамжийн газтгэврийн зардаас 2.7 тэрбум төгрөг тус тус шилжүүлж төсвийн зохицуулж хийсн.</p>	
2	Ага хэмжээ №2.2. Ниймийн халамжийн сан, хөдөлмөр эрхтэлтийг дэмжих сан, аймаг, нийслэлийн хөдөлмөр, халамжийн тосвийн байгуулалтуудын тосвийн төлөвлөлтэд дун шинжилгээ хийж, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, удирдлагыг мэдээллийр ханган ажилласан байна. /тийм-1, Үүг-0/	<p>1. Ниймийн халамжийн сан, Хөдөлмөр Эрхлэлтийг дэмжих сангийн 2016-2024 оны төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, статистик мэдээг холбогдох газар байгууллагаас таган авч нэгтэн, дун шинжилгээ хийж мэдээллийн сан Үүсгэн, тухай танилцуулан ажиллаж байна.</p> <p>2. Хөдөлмөр, халамжийн Уйничилгээний төсвийт байгууллагудын 2020-2024 оны төсвийн газтгэврийн тайлан, үндэслэлийн аудитын газраас хийсэн аудитын тайлан, дүнгэлт болон бусад статистик мэдээ, мэдээллийг цуглуулан нэгтэн.</p>	<p>2025.01.06</p> <p>100</p>

		Дүн шинжилгээ хийж 2025 оны баглагдсан төсвийг хувьраахад үндэслэл болон ажилзаж мэдрэлийн сан Уусгээн ажиллах байна.
		3. Мөн дээрх Уусгээн мэдрэлийн санд суурilan төсвийн хүрэний мэдэгдэл, төсвийн хязгаар, төсвийн төсөл болонсурдах үндээн мэдрэлийн сан болтон ашиглаж, холбогдох газар, хэлтэйн дарга нарыг төсөв санхүүгийн холбогдох мэдрэлээр ханган ажиллах байна.
Зорилт 3. Төсвийн тухай хуулийн хүрээнд Гэр бүл, холелмер, нийтмийн хамгааллын төсвийн мэдрэлийн боловчуудах; санхүүжилтийн тагтаар байгуулах тэрээ"-ид тусгайдах төсвийн мэдрэлийн мэдрэлэлийн боловчуудах;		
1	Арга хэмжээ 3.1. Аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай байгуулах гэрээний хавсралтад тусгайдах төсвийн мэдрээлийн нэгтгэн холбогдох газарт хүрүүлэц.	Баглагдсан хүрээнд төсвийн бэлгэн хүргүүлсэн байна. /тийм-1, угий-0/
Зорилт 4. Хууль тогтоомжийн заасан бусад чиг Ургийг хэрэгжүүлэх.		
1	Арга хэмжээ № 4.1. Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгийн төловягийн боловчуулж баттуулж, биесэлтийн хагас, бүтэн жижээр тайлланах;	2025 оны гүйцэтгэлийн төловягийн багтуулсан байна. /тийм-1, угий-0/
2	Арга хэмжээ 4.2. Хариуцсан асуудлын чиглэлээр хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичигт туссан зорилт, арга хэмжээний биселтийг гаргах, тайланах;	Тайлланг тогтоосон хугацаанд бүрэц, оновчтой тайлагнасан байна./тийм-1, угий-0/
Төсвийн санхүүгийн тагтаар байгуулалтад тусгайдах төсвийн мэдрэлийн захиргачийн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга наргай байгуулах гэрээний хавсралтад тусгах төсөв, санхүүгийн холбогдох мэдрээлийг хэрэгжүүлж салбар, хотолбор, зориулалтаар тусган Төрийн захиргааны хуулийн хэлтэсийн мэргэжилтийн Бортил, Энхзаяа наст 2025 оны 01 дугаар сарын 02-ны одер хүргүүлжин ажилласан. Үүчл. - Аймаг, нийслэлийн ЗД наргтай байгуулах гэрээний хавсралтад төсвийн мэдрэлийг оруулж Borgil@mflsp.gov.mn хаягаар хүргүүлэв. - Нийтмийн хамгийн сангийн орон нутгийн төсөвт тусгайдсан дунг Сангийн яамнаас татан авч тус гэрээний хавсралтад тусган мэргэжилтийн Энхзаяад хүргүүлж гэрээнд тусгуулсан.	Төсвийн санхүүгийн тагтаар байгуулалтад тусгайдах төсвийн мэдрэлийн захиргачийн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга наргай байгуулах гэрээний хавсралтад тусгах төсөв, санхүүгийн холбогдох мэдрээлийг хэрэгжүүлж салбар, хотолбор, зориулалтаар тусган Төрийн захиргааны хуулийн хэлтэсийн мэргэжилтийн Бортил, Энхзаяа наст 2025 оны 01 дугаар сарын 02-ны одер хүргүүлжин ажилласан. Үүчл. - Аймаг, нийслэлийн ЗД наргтай байгуулах гэрээний хавсралтад төсвийн мэдрэлийг оруулж Borgil@mflsp.gov.mn хаягаар хүргүүлэв. - Нийтмийн хамгийн сангийн орон нутгийн төсөвт тусгайдсан дунг Сангийн яамнаас татан авч тус гэрээний хавсралтад тусган мэргэжилтийн Энхзаяад хүргүүлж гэрээнд тусгуулсан.	

				мэдрэлэлийг тулган нэгтгэж Нэгдсэн болдотын газарт хүргүүлсэн.	
				- Яамны гүйцэтгэлийн толовролоо боловсруулах ажлын хэсгийн гишүүнээр ажиллах ЭЗСТХОГ-ын хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээний сурь түвшин, шалгур Узүүлэлтийн санал боловсруулан ГЗУГ-т хүргүүлэв.	
3	Арга хэмжээ 4.3. Хариуссан асуудлын чиглэлээр хуулийн төсөл, УИХ, ЗГ-ын тогтоолын төсөлд санал етөх, ажлын хэсийн бүрэлдэхүүнд орж ажиллах, нэргжилсн арга зүйгээр хангах;	Холбогдох санал өгсөн байна./тийм-1, угий-0/		Яам болон бусад байгууллагас ирүүлсэн хуулийн төсөл, УИХ, ЗГ-ын тогтоолын төсөлд санал етөх, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орж ажилласан. Тухайлбал. - Хөдөлмөрийн болдотын газраас ирүүлсэн Ахмад настын хуулийн шинэчлэгтэй холбогдуулан Засгийн газрын тогтоолоор багтадлан гарах, журам, завар, ийгмийн хамажийн сангаас олгох мөнтон тээгэмжийн хэмжэний тогтоод, шийдвэрлэйн төсөлд: - Хөгжлийн бэрхшээгүй хүний хөгжлийн боловсрол, эрүүл мэнд, ийгмийн хамгааллын үйлчилгээ Узүүлэх дэмжих төвийн дурмийн төссолд; -ХЭДСангас 2025 онд хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн төсөл, төсвийн хуварцаатад тус тус тухай бүр санал хүргүүлэн ажилласан.	2025.01-06 100
4	Арга хэмжээ 4.4. Төрийн бутгэмжийг цахим шийжилтийг нөвтрүүлэх, цаасгүй засаг- концепти хэрээнд ABLE цахим хүснэгт, албан бичгийг хэрэгжүүлэх хүчинийг ашиглалтыг сайжруулан иргэн, хуулийн эзээдээс ирүүлсэн төрөл, цахим шийдвэрлэсэн байна. томдол, санал хүснэгт, албан бичгийг хуулийн хүчинийг бичигдээс цахим шийдвэрлэсэн байна./тийм-1, угий-0/ хуулийн хүчиний хүрүүлэх;	Оргөөл, томдол, санал хүснэгт, албан бичгийг хуулийн хүчиний шийдвэрлэсэн байна.		- Иргэл, эж аяуйн нэгж, байгууллага болон харьяа байгууллагудаас ирүүлсэн 1 орлогод голмодол, 3 албан бичгээр ирүүлсэн хүснэгтийг судлан хуулийн хугтаанд тухай бур шийдвэртэн харин хүрүүлж ажилласан. - Төрийн бутгэмжийг нэмэгдүүлэх, цахим шийжилтийг нэвтрүүлж, цаасгүй концепти хэрэгжүүлэх хүрэнд авьс цахим системд холбогдуулж байгууллагудад 8 албан бичгийг цахимар боловсруулан хүргүүлсэн.	2025.01-06 100
5	Арга хэмжээ 4.5. Албан тушаалын чиг үүргэ хэрэгжүүлэх явнал зохион бурдурж буй баримт бичгийг стандартын дагуу хотлон явуулах, албан хэрэг архивы хүчээгэн өгсөн хотолтайн хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах;	Баримт бичгийг стандартын дагуу боловсруулан хотолж, архивы хүчээгэн өгсөн хотолтайн хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах;		- Архив, албан хэрэг хотолтайн тухай хуулийн дагуу хариуцсан чиг Ургийн хүрэндийн төсөвт байгууллагуудаас ирүүлсэн албан бичгүүд, төсвийн хэзгэртэй болон тоосийн төслийн нэгтэй болон тоодо судалгаа, холбогдох газар, хээлтэс, байгууллагас ирүүлсэн санал, тоододлыг ногтсан цэцэлж 4 архивын нэгж үсгэн хариуцсан ажилтанд хүзүүлжин отохөөр багтгээд байна.	2025.05 100
6	Арга хэмжээ 4.6. Авлыгын эсрэг хууль, Нийтийн албанц нийтийн болон хувийн зорилтын мэдүүлжиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг хуулийн хугацаанд гаргаж тайлагнаасан байна./тийм-1, угий-0/ хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах.	Хувийн ашиг сонирхлын болон хөронго, орлоготын мэдүүлжиг хуулийн хугацаанд гаргаж тайлагнаасан байна.		- Авлыгын эсрэг хуулийн 10 дугаар зүйл, Нийтийн албанц нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зорчилын сургалт их тухай хуулийн хүрэнд 2024 оны ХАСХОМ-ийт Авлыгатай тэмцэх газрын төмөнгийн сафтар тайлантаж багалганаы худсыг хариуцсан мэргэжлийн 2025.01.10-ний одер хүлээлгэн өгсөн.	2025.01 100

Нэмэлт Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелгэлт

Д/Л	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)	Шалгур Үзүүлэлт	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсн түвшин (биелгэлт)	Хүрсн түвшин (биелгэлт)	Биелгэлтийн хувь
1.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)						
2.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 2.						

Хоёр. Мэдэгч, Үр чалвараа дэшигүүлх зорилт, арга хэмжээний биелгэлт

Д/Л	Зорилтаг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгур Үзүүлэлт				Гүйцэтгэлийн түвшин		
		Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсн түвшин (биелгэлт)	Хүрсн түвшин (биелгэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелгэлтийн хувь	
		2	3	4	5	6	7	
1	Холбогдох яам, төсол хөгөлбөр, мөргжийн байгууллагас зохион байгуулсан зохион байгуулсан эхийн чиг мөргжийн болон тасрагтгүй боловсролын сургалтад хамрагдаж чадвараа мэдлэг чайвараа нэмэдүүлсэн байна. /ийм-1, үгүй-0/	Холбогдох яам, төсол хөгөлбөр, мөргжийн байгууллагас зохион байгуулсан зохион байгуулсан эхийн чиг мөргжийн болон тасрагтгүй боловсролын сургалтад хамрагдаж чадвараа мэдлэг чайвараа нэмэдүүлсэн байна. /ийм-1, үгүй-0/	Холбогдох яам, төсол хөгөлбөр, мөргжийн байгууллагас зохион байгуулсан зохион байгуулсан эхийн чиг мөргжийн болон тасрагтгүй боловсролын сургалтад хамрагдаж чадвараа мэдлэг чайвараа нэмэдүүлсэн байна. /ийм-1, үгүй-0/	Холбогдох яам, төсол хөгөлбөр, мөргжийн байгууллагас зохион байгуулсан зохион байгуулсан эхийн чиг мөргжийн болон тасрагтгүй боловсролын сургалтад хамрагдаж чадвараа мэдлэг чайвараа нэмэдүүлсэн байна. /ийм-1, үгүй-0/	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийтмийн хамгааллын яамны албан хаагчдал зорилсан “Үндэсний бичгээр компанийтөр бичих нь” сэдэвт сургалтад хамраадсан. - Төрийн албаны зөвлөлөөс 2025 оны 6 дугаар сарын 09-ний одор цахимаар зохион байгуулсан Эрслэгийн улирдлага болон төрийн байгууллагад эрслэдэйн улирдлагыг хэрэгжүүлж сэдэвт сургалтад хамрагдсан. - Нийт албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг номэргүүлэх зорилгоор 14 хоног тутам зохион байгууллагад буй хувь хүний хөгжлийн сургалтад тухай бүр хамрагдсан.	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийтмийн хамгааллын яамны албан хаагчдал зорилсан “Үндэсний бичгээр компанийтөр бичих нь” сэдэвт сургалтад хамраадсан. - Төрийн албаны зөвлөлөөс 2025 оны 6 дугаар сарын 09-ний одор цахимаар зохион байгуулсан Эрслэгийн улирдлага болон төрийн байгууллагад эрслэдэйн улирдлагыг хэрэгжүүлж сэдэвт сургалтад хамрагдсан. - Нийт албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг номэргүүлэх зорилгоор 14 хоног тутам зохион байгууллагад буй хувь хүний хөгжлийн сургалтад тухай бүр хамрагдсан.	2025.01-06	100

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:
Ахлах шинжээч

М.Энх-Огтон ..... /М.Энх-Огтон/

2025.06.16

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ, ХӨДӨЛМӨРИЙН ХҮРЭЭНИЙ ДОТООД АУДИТ ХАРИУЦСАН АХЛАХ
ШИНЖЭЭЧ М.ЭНХ-ОГОНЫ 2024 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН,
МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ ҮНЭЛГЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС
(ГҮЙЦЭТГЭХ АЛБАН ТУШААЛТАН)

Байгууллагын нэр: ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯМ
Нэгжийн нэр: ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ, ДОТООД АУДИТЫН ГАЗАР

1. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний гүйцэтгэлд өгсөн оноо	Төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэсэн байдал	Нийлбэр оноо	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
					5
	Оноо	60 хүртэл	10 хүртэл	70 хүртэл	

Зорилт 1. “Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарын хөгжлийн богино, дунд хугацааны стратеги, үндсэн чиглэлийг үндэслэн салбарын богино, дунд хугацааны төсвийг эцэслэн боловсруулах”

1	Арга хэмжээ № 1.1. Нийгмийн халамжийн сан, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний төсөвт байгууллагуудын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг хянан, шаардлагатай төсвийг тусгаж нэгтгэн боловсруулна.	60	10	70	70
2	Арга хэмжээ № 1.2. Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл сууриссан салбарын 2026 оны төсвийн хязгаарын саналыг нэгтгэн боловсруулж, нэгдсэн танилцуулга, тооцоо судалгааны хамт хуулийн хугацаанд Сангийн яаманд хүргүүлнэ.	60	10	70	70
3	Арга хэмжээ № 1.3. Нийгмийн халамжийн сан, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний төсөвт байгууллагуудын 2026 оны болон 2027-2028 оны дунд хугацааны төсвийн саналыг нэгтгэн боловсруулж, нэгдсэн танилцуулга, тооцоо судалгааны хамт хуулийн хугацаанд тайлбар, танилцуулга боловсруулна.	60	10	70	70
4	Арга хэмжээ № 1.4. Салбарын богино, дунд хугацааны стратеги, үндсэн чиглэлийг үндэслэн салбарын 2026 оны болон 2027-2028 оны дунд хугацааны төсвийн саналыг нэгтгэн боловсруулж, нэгдсэн танилцуулга, тооцоо судалгааны хамт хуулийн хугацаанд холбогдох байгууллагад хүргүүлнэ.	60	10	70	70
5	Арга хэмжээ № 1.5. Төсвийн төслийг Засгийн газар, УИХ-аар хэлэлцэх явцад салбарын төсвийн талаар тайлбар, үндэслэлийг нэгтгэн удирдлагыг мэдээллээр хангасан байна.	50	10	60	60
6	Арга хэмжээ № 1.6. Нийгмийн халамжийн сан, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний төсөвт байгууллагуудын 2026 оны төсвийн сар, улирлын хуваарь хийж, салбарын төсвийн сар, улирлын хуваарийн саналыг нэгтгэн Сангийн яаманд хуулийн хугацаанд хүргүүлж харьяа байгууллага, туслай сангудын дараа жилийн төсвийн орлого,	50	10	60	60

	зарлагын гүйлгээ хийх нөхцөлөөр хангасан байна.				
7	Арга хэмжээ 1.7. Шилэн дансны тухай хууль, холбогдох журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллаж салбарын батлагдсан төсөв, тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн мэдээллийг хуулийн хугацаанд байршуулан, олон нийтэд мэдээлсэн байна.	50	10	60	60
Зорилт 2. Нийгмийн хalamжийн сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, аймаг, нийслэл дүүргийн хөдөлмөр, хalamжийн төсөвт байгууллагуудын төсвийн төлөвлөлтөд дун шинжилгээ хийж, төсвийн хөрөнгийг зөв зохицой, үр ашигтай удирдах, зайлшгүй шаардлагатай тохиолдолд зохицуулалт хийх, төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах санал боловсруулах, батлагдсан төсвийн хувваарийн дагуу санхүүжүүлэх					
1	Арга хэмжээ № 2.1. Нийгмийн хalamжийн сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, аймаг, нийслэл дүүргийн хөдөлмөр, хalamжийн төсөвт байгууллагуудын төсвийн төлөвлөлтөд дун шинжилгээ хийж, өөрчлөлт оруулах санал боловсруулан Сангийн яаманд тухай бүр хүсэлт хүргүүлж, салбарын ўйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцөлөөр хангасан байна	50	10	60	60
2	Арга хэмжээ №2.2. Нийгмийн хalamжийн сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, аймаг, нийслэлийн хөдөлмөр, хalamжийн төсөвт байгууллагуудын төсвийн төлөвлөлтөд дун шинжилгээ хийж, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, удирдлагыг мэдээллээр ханган ажилласан байна.	60	10	70	70
Зорилт 3. Төсвийн тухай хуулийн хүрээнд Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын төсвийн ерөнхийлөн захирагч аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай байгуулах "Хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэлт, санхүүжилтийн талаар байгуулах гэрээ"-нд тусгагдах төсвийн мэдээллийг боловсруулах;					
1	Арга хэмжээ 3.1. Аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай байгуулах гэрээний хавсралтад тусгагдах төсвийн мэдээллийг нэгтгэн холбогдох газарт хүргүүлнэ.	55	10	65	65
Зорилт 4. Хууль тогтоомжид заасан бусад чиг үүргийг хэрэгжүүлэх.					
1	Арга хэмжээ № 4.1. Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулж батлуулж, биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр тайлгаха;	60	10	70	70
2	Арга хэмжээ 4.2. Хариуцсан асуудлын чиглэлээр хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичигт туссан зорилт, арга хэмжээний биелэлтийг гаргах, тайлгаха;	60	10	70	70
3	Арга хэмжээ 4.3. Хариуцсан асуудлын чиглэлээр хуулийн төсөл, УИХ, ЗГ-ын тогтоолын төсөлд санал өгөх, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орж ажиллах, мэргэжил арга зүйгээр хангах;	50	10	60	60
4	Арга хэмжээ 4.4. Төрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, цахим шилжилтийг нэвтрүүлэх, цаасгүй засаг концепц хэрэгжүүлэх хүрээнд ABLE цахим системийг ашиглалтыг сайжруулан иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлт, албан бичгийг хуулийн хүрээнд шуурхай шийдвэрлэх, хариу хүргүүлэх;	50	10	60	60
5	Арга хэмжээ 4.5. Албан тушаалын чиг үүргээ хэрэгжүүлэх явцад зохион бүрдүүлж буй баримт бичгийг стандартын дагуу хөтөлж явуулах, архив, албан хэрэг хөтөллөтийн хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах;	56	10	60	60
6	Арга хэмжээ 4.6. Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанад нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай, Төрийн	50	10	60	60

	албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах.				
--	--	--	--	--	--

Нэмэлт үүрэг даалгаврын биелэлт

1.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 1.				
2.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 2.				

Дундаж оноо:

64.7

2. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Нийт (15 хүртэл оноогоор)		Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
			1	2	
1	Арга хэмжээ 1. Хариуцсан ажлын чиг үүрэгтэй холбоотой мэргэжлийн болон хууль, эрх зүйн мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх			15	15
Дундаж оноо				15	15

3. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)

Д/д	Үзүүлэлт	Нэгжийн даргын үнэлгээ (0-7 оноо)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо		
			1	2	3
1.	Хандлага, ёс зүй		7	7	
2.	Дүн шинжилгээ хийх		5	5	
3.	Асуудал шийдвэрлэх		6	6	
4.	Хариуцлагатай байдал		6	6	
5.	Ажлын цаг ашиглалт		6	6	
Ур чадварын үзүүлэлт (ажлын онцлоогоос хамаарсан)					
6.	Мэргэжлийн ур чадвар 1.				
7.	Мэргэжлийн ур чадвар 2.				
8.	Мэргэжлийн ур чадвар 3.				
Дундаж оноо			6.0	6	

4. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)

Д/д	Үзүүлэлт	Хамт олны үнэлгээ (0-8 оноо)	
		1	2
1.	Хандлага, ёс зүй		8
2.	Багаар ажиллах		8
3.	Харилцаа		8
Дундаж оноо			8.

5. Гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Д/д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бүрийн оноо
1.	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт (<i>Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт орно.)</i> (70 хүртэлх оноо)	64.7
2.	Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт (15 хүртэлх оноо)	15
3.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (<i>Нэгжийн даргын үнэлгээ</i>) (7 хүртэлх оноо)	6
4.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (<i>Хамт олны үнэлгээ</i>) (8 хүртэлх оноо)	8
5.	Үнэлгээний оноонд орсон өөрчлөлт (Аргачлалын 6 дугаар хэсэгт заасан холбогдох заалтыг бичих) (.... оноо)	—
Нийт оноо = (Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний оноо + Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний оноо + Хандлага, ёс зүй, ур чадварын оноо (<i>Нэгжийн даргын болон хамт олны үнэлгээ</i>)) - Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу хассан оноо + Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу нэмсэн оноо		93.7.

Үнэлгээ өгсөн нэгжийн дарга:

ЭЗСТХОГ-ын дарга

/ Ж.Энхтөр/

2025.06.14.
(огноо)

Үнэлгээтэй танилцаж, зөвшөөрсөн төрийн албан хаагч:

Ахлах шинжээч ..... /М.Энх-Отгон/
2025.06.13(огноо)

Үнэлгээ хянасан үнэлгээний багийг төлөөлж ахлагч:

(албан тушаал)

(гарын үсэг)

2025.06.15. Монхамгал,
2025.06.19(огноо)

Үнэлгээний багийн нарийн бичгийн дарга:

(албан тушаал)

(гарын үсэг)

2025.06.15 /
2025.06.20(огноо)

Үнэлгээг баталгаажуулсан төсвийн шууд захирагч:

Төрийн нарийн бичгийн дарга

2025.06.20
(огноо)